

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

TÔ HOÀI

TUỔI TRẺ HOÀNG VĂN THỤ



 NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

TÔ HOÀI

TUỔI TRẺ HOÀNG VĂN THỤ

Tiểu thuyết

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

**ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT
CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

Cố vấn Ban Chỉ đạo: Nhà thơ Hữu Thỉnh
Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

BAN CHỈ ĐẠO

- | | |
|--|---|
| 1. Nhà văn Tùng Điền (Trần Quang Điền) | <i>Trưởng ban</i> |
| 2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Nô | <i>Phó Trưởng ban</i>
<i>Thường trực</i> |
| 3. TS. Trịnh Thị Thủy | <i>Phó Trưởng ban</i> |
| 4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình | <i>Ủy viên kiêm Giám đốc</i> |
| 5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính | <i>Ủy viên</i> |
| 6. PGS.TS. Lâm Bá Nam | <i>Ủy viên</i> |
| 7. ThS. Vũ Công Hội | <i>Ủy viên</i> |
| 8. ThS. Phạm Văn Trường | <i>Ủy viên</i> |
| 9. ThS. Nguyễn Nguyên | <i>Ủy viên</i> |
| 10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích | <i>Ủy viên</i> |

Giám đốc

Nhạc sĩ Nông Quốc Bình

LỜI GIỚI THIỆU

Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án “Bảo tồn, phát huy

giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam”, với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chỉ đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

TM. BAN CHỈ ĐẠO
TRƯỞNG BAN

Nhà văn Tùng Điền

Phó Chủ tịch Thường trực

Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

MỞ ĐẦU

*Nửa đêm kia, có một người Nùng ở một xóm
khuất bên dốc Keng Vài bỗng thức giấc.*

*Rõ ràng, trong bóng tối mà mắt trông thấy được,
cuồn cuộn thành luồng luôn qua những khe tường đất
bên nách cửa, có một mùi ấm và thơm lạ lùng. Chẳng
mấy chốc mùi thơm đã đầy nhà, nồng nàn đến tận
chân tóc.*

Người ấy lẩm nhẩm một mình:

- Đến mùa hái hồi rồi.

Thằng con nằm cạnh bố cũng ngồi nhóm dậy.

Nó hỏi:

- Bố sắp phải đi trèo hồi, bố hỉ?

Bố nói:

*- Mai đi sớm thôi. Trèo hồi còn kịp lấy cái Tết
rằm tháng bảy này về cho mày.*

Thằng bé ngán ngơ reo lên:

- *Sương lắm nhỉ?*

Buổi sáng, tất cả mọi người đều đổ ra đường. Ai cũng đứng ngừng lên cho thấy mùi hôi chín chảy qua mặt. Rừng hôi ngào ngạt xanh thắm trên các quả đồi quanh làng.

Những cơn gió sớm đẫm mùi hôi, từ các cánh đồng Thất Khê, lùa lên những hang đá Văn Uyên, Thoát Lãng trên biên giới xuống Cao Lộc, Chi Lăng, qua những vùng hôi mà một mảnh lá gãy cũng dậy mùi thơm, gió càng thơm ngát. Sông Kỳ Cùng đã nhạt hết màu đục đỏ bói rói suốt mùa lũ, bây giờ con sông ủ mùi thơm lừng trong vắt, lượn quanh co khắp đất Lạng Sơn vào mùa hôi chín.

Lại đến mùa hái hôi!

Có những ông già người Nùng Cháo, đến mùa thì theo mùi hôi chín đi bán rượu. Người vác chảo, đội đõ, người đeo hũ. Ngả chảo rồi bệ cái đõ lên, bán rượu nóng cho người hái hôi, ngay đầu rừng.

Và cứ khi mùa hôi chín lại thấy cơ man người đi trèo hôi, hái thuê. Người Nùng ở biên giới vào, người Tày lặn lội trong các vùng khe dọc ra, người Kinh ở Đông Mỏ, ở Hữu Lũng lên. Họ đi thành từng bọn. Nặng lên, toả ra, cái nắng tháng bảy rưng rưng ở các